

CRNA GORA

Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i
demografije

Podgorica, 10. avgust 2026. godine

Broj: 09-128/26-4276/1

SEKTORSKA ANALIZA
za utvrđivanje predloga prioritetnih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava
za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija
iz Budžeta Crne Gore u 2027. godini

Sektorska analiza se sačinjava na osnovu strateških i planskih dokumenata odnosno propisa u odgovarajućoj oblasti od javnog interesa uz konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama, i predstavlja osnov za utvrđivanje prioritetnih oblasti i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta u narednoj godini, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama. Sektorska analiza se priprema u tekucjoj za narednu kalendarsku godinu radi blagovremenog planiranja visine sredstava koja će biti opredijeljena na pozicijama ministarstava nadležnih za oblasti koje Vlada utvrdi kao prioritetne za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija. Analiza će poslužiti i za pripremu javnih konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti koja će biti utvrđena kao prioritetna.

1. OBLASTI OD JAVNOG INTERESA U KOJIMA SE PLANIRA FINANSIJSKA PODRŠKA ZA PROJEKTE I PROGRAME NVO

1.1. Navesti u kojim oblastima od javnog interesa (iz člana 32 Zakona o NVO) iz nadležnosti ministarstva planirate finansijsku podršku iz budžeta za projekte i programe NVO:

☐ socijalna i zdravstvena zaštita	☐ razvoj civilnog društva i volonterizma	☐ zaštita životne sredine
☐ smanjenje siromaštva	☐ evroatlantske i evropske integracije Crne Gore	☐ poljoprivrede i ruralni razvoj
☐ zaštita lica s invaliditetom	☐ institucionalno i vaninstitucionalno obrazovanje	☐ održivi razvoj
☐ društvena briga o djeci i mladima	☐ Nauka	☐ zaštita potrošača
☒ pomoć starijim licima	☐ Umjetnost	☐ rodna ravnopravnost

☐ zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava	☐ Kultura	☐ borba protiv korupcije i organizovanog kriminala
☐ vladavina prava	☐ tehnička kultura	☐ borba protiv bolesti zavisnosti
☐ druge oblasti od javnog interesa utvrđene posebnim zakonom (navesti koje): _____		

2. PRIORITETNI PROBLEMI I POTREBE KOJE TREBA RIJEŠITI U 2027. GODINI FINANSIRANJEM PROJEKATA I PROGRAMA NVO

2.1. Navesti prioritetne probleme u oblasti(ma) iz nadležnosti ministarstva koji se planiraju rješavati finansiranjem projekata i programa nevladinih organizacija. Opis problema obrazložiti koristeći konkretne mjerljive pokazatelje trenutnog stanja i željenog stanja odnosno rješenja, navodeći izvor u kojem su takvi podaci dostupni. Pokazatelji mogu biti informacije iz uporednih analiza, izvještaja, rezultata istraživanja, studija, i drugi dostupni statistički podaci.

Opis problema:
Proces starenja stanovništva u Crnoj Gori donosi niz društvenih, ekonomskih i zdravstvenih izazova. Prema dostupnim podacima, udio starije populacije u ukupnom stanovništvu kontinuirano raste, što stavlja dodatni pritisak na sistem socijalne i zdravstvene zaštite. Crna Gora spada u evropske zemlje s visokim indeksom starenja. Prema statističkim podacima MONSTA-a: Od ukupnog broja stanovnika (623 633) 316 826 ili 50,80% čine osobe ženskog pola a 306 807 ili 49,20% su osobe muškog pola. Žene u prosjeku imaju 40,90a muškarci 38,52 godine. Prosječna starost stanovništva Crne Gore je 39,73 godina. Posmatrajući po opštinama, stanovništvo Plužina je u prosjeku najstarije sa 47,32 godine, a Rožaja najmlađe sa prosjekom 35,83 godina. Posmatrajući prema starosnim grupama stanovništvo sa 65 i više godina ima 16,84%.¹ Starije osobe u Crnoj Gori zaslužuju dostojanstven život, a to zahtijeva stvaranje adekvatnih uslova koji bi unaprijedili kvalitet života ove populacije i omogućili aktivno starenje. Podrška i zaštita starije populacije ne bazira se samo na oblast socijalne zaštite već i na druge oblasti državnog sistema, a naročito oblasti zdravstvene zaštite (s akcentom na obezbjeđivanje njege i očuvanja mobilnosti i zdravlja starijih) i penzijsko-invalidskog osiguranja. Zbog sve kompleksnijih promjena u starosti, izražena je i potreba za razvojem usluga socijalne i dječje zaštite, koje podržavaju život u zajednici, uvođenjem integriranih usluga, kako bi se na što kvalitetniji način odgovorilo na potrebe ovih korisnika. Načela Ujedinjenih nacija za starije ljude predviđaju da se starijima obezbijedi život u sopstvenom domu što je to duže moguće, kao i socijalnu integraciju starijih. Iako ne naglašava deinstitucionalizaciju, ovaj dokument UN jasno ukazuje na to da institucionalni smještaj treba da osigura rehabilitaciju i život u humanoj i sigurnoj sredini.

¹ Uprava za statistiku MONSTAT, Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u 2023. godini, dostupno na: www.monstat.org/cgi/popis/files

N načela Ujedinjenih nacija za starije ljude predviđaju da se starijima obezbijedi život u sopstvenom domu što je to duže moguće, kao i socijalnu integraciju starijih. Iako ne naglašava deinstitutionalizaciju, ovaj dokument UN jasno ukazuje na to da institucionalni smještaj treba da osigura rehabilitaciju i život u humanoj i sigurnoj sredini.²

Starenje kao proces je neophodno sagledati kao aktivno, produktivno, zdravo i pozitivno. Pristupima starenju i starosti se promovšu potencijali starijih i podstiču se da vode kvalitetan život, kao i da doprinose društvu u mjeri svojih mogućnosti i potreba.

Stariji se suočavaju sa brojnim problemima koji se ogledaju u materijalnoj nesigurnosti, nedovoljnoj dostupnosti usluga koje podržavaju život u zajednici, kao i u osjećaju društvene izolacije. Ključni nedostaci za starije u Crnoj gori su nedostatak ili nedovoljna razvijenost usluga koje podržavaju život u zajednici, njihova nedovoljna zastupljenost kao i nedovoljno razvijen pristup za podršku starijima.

Zaštita starijih lica u Crnoj Gori i njihova prava su obuhvaćena Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti.³ Pored prava na materijalna davanja, Zakon prepoznaje i pravo na usluge socijalne i dječje zaštite, konkretno: podrška za život u zajednici, savjetodavne usluge, smještaj i druge usluge.

U okviru sveobuhvatne brige o građanima Crne Gore, država kao članica Ujedinjenih Nacija i Savjeta Evrope⁴, ima obavezu da sprovodi i u praksi implementira normative i standarde utvrđene u brojnim međunarodnim dokumentima. Vlada Crne Gore usvojila je razvojni pristup starenju populacije kroz uvođenje pitanja starijih ljudi u nacionalne i internacionalne razvojne politike i politike u svim sektorima, međugeneracijski životni pristup koji ističe pravičnost i društveno uključivanje grupe starijih građana u svim oblastima života, i socijalnu integraciju starijih građana radi održavanja i unapređivanja njihovog kvaliteta života. Osnovni pravac djelovanja je izgradnja institucija i mehanizama socijalne integracije koji svim građanima Crne Gore omogućava da u potpunosti ostvare svoja prava i obaveze na ravnopravnoj osnovi s drugima, bez obzira na različitosti.

Stara lica su u posebnom riziku od institucionalizacije zbog niza faktora, poput nedostajuće neposredne porodične podrške, ekonomske nesigurnosti, zdravstvenih problema, smanjene pokretljivosti i fizičke snage za obavljanje svakodnevnih aktivnosti i drugo. Povećan broj starijih osoba u Crnoj Gori uvećava potrebu da se odgovori na specifične izazove u poštovanju njihovih ljudskih prava. Sistem usluga socijalne zaštite usmjerenih ka starijima, danas je u Crnoj Gori razvijeniji i sadržajiniji, što se svakako mora smatrati unapređenjem. Zbog kompleksnih promjena u starosti, u zajednici je sve izraženija potreba za uvođenjem integrisanih socijalnih usluga, kako bi se na što kvalitetniji način odgovorilo na potrebe starijih korisnika/korisnica. Posebna pažnja

² „Načela Ujedinjenih naroda za starije ljude“ dio su Rezolucije Generalne skupštine UN 46/91, koja postavljaju osnovne principe i vrijednosti na kojima se zasniva pristup starijim i starim građanima/gr građankama i koji su istovremeno vrijednosti i principi socijalne zaštite starijih.

³ Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, Vlada Crne Gore, „Službeni list Crne Gore“, br.027/13, 001/15, 047/15, 056/16, 001/, 031/17, 042/17, 050/17, 059/21 od 14. 06. 2021, 145/, 1457/21, 003/23, 48/24, 33/25, 122/25, 160/25, 33/26, 52/26 i 104/26.

⁴ Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, dostupno na: <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/translations/cnr.pdf>, i Načela ujedinjenih naroda za starije ljude, dostupno na: <http://nasedoba.melbiblioteka.vodici.za.starije>

se mora usmjeriti na starije muškarce i žene kojima je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik zaštite, a koji žive u ruralnim područjima i nemaju adekvatan obuhvat mrežom usluga iz sistema socijalne i dječje zaštite.⁵

Povećan broj starijih osoba u Crnoj Gori uvećava potrebu da se odgovori na specifične izazove u poštovanju njihovih ljudskih prava. Stariji mogu biti posebno osjetljivi kada je u pitanju siromaštvo, lošije zdravstveno stanje, zanemarivanje, koje može rezultirati nekim oblikom nasilja, a koje se najčešće dešava u porodici. Sistem usluga socijalne zaštite usmjerenih ka starijima, danas je u Crnoj Gori razvijeniji i sadržajniji, što se svakako mora smatrati unapređenjem. Zbog kompleksnih promjena u starosti, u zajednici je sve izraženija potreba za uvođenjem integrisanih usluga, kako bi se na što kvalitetniji način odgovorilo na potrebe starijih korisnika. Neophodno je poseban akcenat staviti na izazove sa kojim se suočavaju starija lica u ruralnim područjima u kojim je evidentan porast starenja stanovništva, a nedovoljan razvijen sistem usluga podrške.⁶

Jedan od glavnih ciljeva Vlade Crne Gore jeste obezbjeđivanje uključivanja svih građana u društvenu zajednicu, što je upravo jedan od izazova sa kojim se suočavaju stariji u Crnoj Gori. Naiveći problem u procesu deinstitutionalizacije i prevenciji institucionalizacije predstavlja činjenica da nema dovoljno odgovarajućih usluga u zajednici da bi se proces efikasnije sproveodio. Usluge u zajednici nisu održive, nisu dobro raspoređene, nisu adekvatno finansirane usljed čega i deinstitutionalizacija nije sprovedena u odgovarajućoj mjeri. Lokalne samouprave nedovoljno učestvuju u razvoju, obezbjeđivanju i finansiranju usluga, a saradnja Vlade i lokalnih samouprava nije na adekvatnom nivou. Ono što zaposleni u ustanovama za smještaj navode kao prepreku održivoj deinstitutionalizaciji jeste nedostatak preventivnih programa i usluga, kao i usluga u zajednici koje podrazumijevaju smještaj korisnika/korisnica⁷

Ključni problemi u oblasti razvoja i održivosti usluga koje podržavaju život korisnika/korisnica u porodici i/ili zajednici u najmanje restriktivnom okruženju:

- u većini JLS nisu dostupne najmanje tri usluge koje podržavaju život u zajednici u skladu sa potrebama korisnika/korisnica
- usluge nisu ravnomjerno razvijene i dostupne korisnicima
- ne prati se zadovoljstvo korisnika/korisnica pruženim uslugama
- nisu razvijene preventivne usluge⁸

⁵ Strategija deinstitutionalizacije za period 2025-2028. godine⁵ sa Akcionim planom za 2025, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, www.gov.me/mssd.dokumenta

⁶ Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite, Vlada Crne Gore, www.gov.me

⁷ Šunderić, Ž. (2021). Evaluacija Strategije sistema socijalne i dječje zaštite 2018–2022. godine,

⁸ Strategija deinstitutionalizacije za period 2025-2028. godine sa Akcionim planom za 2025. godinu, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, www.mssd.gov.me

U izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2025. godinu⁹ navedeno je da je u decembru Vlada usvojila prvu Nacionalnu strategiju o deinstitucionalizaciji 2025-2028, zajedno s dvogodišnjim Akcionim planom. Ovaj plan treba brzo da bude sproveden kako bi se obezbijedio napredak u prelasku na društvenu brigu.

Rezultati istraživačkog dokumenta NVU "Građanskog aktivizma" iz decembra 2025. godine naglašava zaključak da rješenja koja donose najveći efekat su ona koja istovremeno jačaju usluge u zajednici, obezbjeđuju kontinuitet zdravstvene i socijalne zaštite i smanjuju izolaciju kao i da Crna Gora ima dobru osnovu kroz postojeće servise i iskustvo NVO sektora.

Strategija deinstitucionalizacije za period 2025-2028. godine¹⁰ sa Akcionim planom za 2025. godinu je donijeta prvi put u Crnoj Gori a osnovni zakon koji je podloga ovoj strategiji je Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, koji propisuje principe prevencije institucionalizacije i dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju.

Opšti cilj ove strategije je ostvarivanje prava na dostojanstven, nezavisan i kvalitetan život u zajednici kroz proces deinstitucionalizacije, prevenciju institucionalizacije, podršku socijalnoj inkluziji, razvoj održivih i dostupnih usluga koje omogućavaju korisnicima da žive u najmanje restriktivnom okruženju.

Operativni ciljevi Strategije:

- Razvoj i održivost usluga koje podržavaju život korisnika/korisnica u porodici i/ili zajednici u najmanje restriktivnom okruženju
- Transformacija ustanova za smještaj korisnika/korisnica kroz pružanje usluga u zajednici u najmanje restriktivnom okruženju
- Osnaživanje korisnika/korisnica za proces deinstitucionalizacije, uključivanje u zajednicu i sprečavanje institucionalizacije
- Osiguravanje efikasne međusektorske saradnje kako bi se podržala deinstitucionalizacija i podrška životu korisnika/korisnica u porodici i/ili zajednici

Potrebe korisnika pokazuju da odrasla i starija lica imaju sve veću potrebu za uslugama podrške za život u zajednici u cilju potpune integracije starijih u društvene tokove. Ustanove koje pružaju uslugu smještaja odraslim i starijim licima ne mogu da zadovolje potrebe svih starijih lica, posebno imajući u vidu da je socijalizacija jedna od osnovnih potreba čovjeka. Za mnoge pripadnike ove populacije je prihvatljivije da ostanu u svom domaćinstvu i u svom okruženju uz nečiju podršku ili pomoć, jer im na taj način život postaje funkcionalniji. U vezi s naprijed navedenim od ključnog značaja je unapređenje usluga koje podržavaju život u zajednici za starija lica koje pružaju licencirani pružaoци usluga.

⁹ Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2025. godinu, objavljen 8. novembra 2023. godine, dostupno na: https://enlargement.ec.europa.eu/system/files/2025-Montenegro_report.pdf

¹⁰ Vlada Crne Gore, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Strategija deinstitucionalizacije za period 2025-2028. godine, dostupno na: <https://www.gov.me/dokumenta/2024/strategije/>

Strategija razvoja sistema socijalne zaštite starijih za period 2025-2028. godine ¹¹ Ova Strategija predviđa mjere koje se odnose i na starije osobe, posebno u djelovima socijalnih rizika, podrške u zajednici, kvaliteta usluga i institucionalnim kapacitetima. Strateški cilj Strategije socijalne i dječje zaštite je uspostavljanje i razvijanje integrativnog i održivog sistema socijalne i dječje zaštite, koji omogućava unapređenje i poboljšanje kvaliteta života korisnika. Operativni cilj navedene Strategije koji se odnosi na inkluziju i aktivno učešće starijih u društvenoj zajednici je: Unapređenje usluga socijalne i dječje zaštite kroz povećanje broja korisnika/korisnica koji/koje imaju pristup uslugama.

U skladu sa navedenim neophodno je razvijati usluge koje podržavaju život u zajednici za starija lica cilja, što direktno doprinosi ostvarivanju cilja 18: Solidarno društvo za dostojanstven život i jednake šanse navedenog ¹² u Srednjeročnom programu rada Vlade Crne Gore za period 2024 – 2027. godine i realizaciji konkretne mjere „Obezbjediti adekvatan nivo socijalne zaštite za stariju i ugroženu populaciju“ ¹³ iz Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030. godine.

Rezultati istraživačkog dokumenta, "Izazovi i problem sa kojima se starija lica suočavaju u Crnoj Gori" NVU "Građanskog aktivizma" iz decembra 2025. godine, naglašavaju zaključak da rješenja koja donose najveći efekat su ona koja istovremeno jačaju usluge u zajednici, obezbjeđuju kontinuitet zdravstvene i socijalne zaštite i smanjuju izolaciju kao i da Crna Gora ima dobru osnovu kroz postojeće servise i iskustvo NVO sektora. ¹⁴

Podaci (analize, studije, statistički izvještaji, itd.) koji pojašnjavaju navedeni problemi	Izvor(i) podataka,
---	--------------------

¹¹ Vlada Crne Gore, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite 2025-2028, dostupno na: <https://www.gov.me/dokumenta/2024/strategije/>

¹² Srednjeročni program rada Vlade Crne Gore 2024 – 2027, dostupno na <http://www.gov.me/programradavlade/crne-gore>

¹³ Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Vlada Crne Gore (2016), Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine

¹⁴ "Izazovi i problemi sa kojima se starija lica suočavaju u Crnoj Gori", NVU "Građanski aktivizam, decembar 2025. godine

1. Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u 2023. godine 2. Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti 3. Izvještaj Evropske Komisije o napretku Crne Gore za 2025. godinu 4. Rezultati istraživačkog dokumenta "Izazovi i problem sa kojima se starija lica suočavaju u Crnoj Gori" NVU "Građanskog aktivizma" iz decembra 2025. Godine 5. Srednjoročni program rada Vlade Crne Gore 2024–2027.	1. Uprava za statistiku Crne Gore, MONSTAT, www.monstat.org/cg/pops/files 2. Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, Vlada Crne Gore, „Službeni list Crne Gore“, br.027/13, 001/15, 047/15, 056/16, 001/1, 031/17, 042/17, 050/17, 059/21 od 14. 06. 2021, 145/1, 145/21, 003/23, 48/24, 33/25, 122/25, 160/25, 33/26, 52/26 i 104/26. 3. Evropska Komisija, dostupno na: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/montenegro-report-2025_en 4. NVU "Građanski aktivizam", dostupno na: https://nvuga.me/dokumenti 5. Vlada Crne Gore, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, dostupno na: https://www.gov.me/dokumenta/5a3953b9-2d5f-43ab-b79e-c97454441c49
--	--

- a. Navedi ključne strateško-planske dokumente odnosno propise koji prepoznaju važnost problema identifikovanih pod tačkom 2.1., kao i specifične mjere/djelove tih dokumenata koji su u vezi s identifikovanim problemima.

Naziv strateškog/planskog dokumenta/propisa	Naziv poglavlja/ mjere/ aktivnosti
1. Staregija deinstitutionalizacije za period 2025 – 2028 sa Akcionim planom za 2025. godinu	1. POSEBNI CILJ 1: Unaprijediti socijalnu odgovornost i integrativni pristup koji omogućava podsticanje socijalne inkluzije, povećanje kvaliteta života i korišćenje kapaciteta starijih za samostalan život. <i>Mjera 1.Podsticati usluge u zajednici koje omogućavaju starijim da ostanu u svojim domovima, izbjegavajući prelazak u institucionalnu negu.</i> <i>Mjera 1.5. Razvijati volontizam</i> POSEBNI CILJ 2: Unaprijediti usluge socijalne zaštite starijih.

2. Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite za period od 2025-2028, dostupno na: https://www.gov.me/dokumenta/5a3953b9-2d5f-43ab-b79e-c97454441c49 3. Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti 4. Izvještaj Evropske Komisije o napretku Crne Gore za 2025. godinu, dostupno na: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/montenegro-report-2025_en 5. Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine, dostupno na: https://www.gov.me/en/documents/67dc487e-097d-41d2-8fd5-7827a19a1f5a 6. Strategija deinstitutionalizacije za period 2025-2028. godine	<i>Mjera 2.2. Podsticati razvoj inovativnih usluga za starije.</i> <i>Mjera 2.4. Integriranje socijalno-zdravstvenih usluga za starije.</i> POSEBNI CILJ 3: Unaprijediti sistem kvaliteta usluga za starije. <i>Mjera 3.3. Obezbeđivati kontinuirane obuke</i> 2. 2.3 Socijalna inkluzija - Cilj Unapređenje stanja ljudskih resursa i jačanje socijalne inkluzije; Obezbeđivanje inkluzivnog i kvalitetnog obrazovanja i promovisanje mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve; Stimulisanje zapošljivosti i socijalne inkluzije. 3. Razvoj usluga podrške za život u zajednici, unapređenje Sistema materijalnih davanja, obezbeđivanje kvaliteta pružaoca usluga socijalne zaštite. 4. Posebne mjere: cilj 1.2. usluge dostupne u lokalnim zajednicama, koje mogu odgovoriti specifičnim potrebama starijih, posebno onih sa smanjenom pokretljivošću, licenciranje i profesionalni standard pružaoca usluga- norme i kvalitetuz nadzor kako bi se garantovala adekvatna zaštita i pomoć starijim osobama; 5. Vlada Crne Gore, http://www.gov.me/dokumenta/biblioteka.propisi 6. Vlada Crne Gore, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, dostupno na: https://www.gov.me/dokumenta/2024/strategije/
---	--

b. Obrazložiti na koji način nevladine organizacije mogu doprinijeti rješavanju problema identifikovanih pod tačkom 2.1., koje aktivnosti su prihvatljive za postizanje željenog rezultata, kako se planira praćenje i vrednovanje doprinosa rješavanju pomenutih problema. Navesti konkretne mjerljive pokazatelje/indikatore za praćenje doprinosa nevladinih organizacija rješavanju identifikovanih problema i izvore verifikacije učinjenog.

Opis načina doprinosa nevladinih organizacija u rješavanju problema	Konkretni mjerljivi pokazatelji doprinosa nevladinih organizacija	Izvor(i) podataka
Nevladine organizacije mogu dati značajan doprinos razvoju i dostupnosti usluga podrške životu u zajednici za starija lica, čime se posebno doprinosu principu pluralizma pružaoca usluga. NVO sektor može doprinijeti ovom cilju kroz: • licenciranje za pružanje usluga socijalne i dječje zaštite, čime bi se povećao broj dostupnih pružalaca usluga podrške životu u zajednici za starija lica; • razvoju i pružanje usluga koje podržavaju život u zajednici doprinose samostalnom životu starijih osoba; • razvoju usluga koje odgovaraju potrebama starijih lica, posebno u ruralnim i teško dostupnim područjima; • pružanje usluga koje podržavaju život korisnika u zajednici od strane nvo doprinosi smanjenju socijalne izolacije starijih osoba; • Organizovanje raznih treninga, edukacija i obuka zaposlenima koji rade u sistemu socijalne zaštite starijih lica i zaposlenima	• Povećan broj nevladinih organizacija koje su dobile licencu za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite za starija lica. • Broj novih usluga podrške životu u zajednici koje pružaju licencirane nevladine organizacije. • Udio licenciranih nevladinih organizacija u ukupnom broju pružalaca usluga podrške životu u zajednici za starija lica. • Broj starijih lica koja koriste usluge licenciranih nevladinih organizacija. • Broj opština u kojima nevladine organizacije pružaju licencirane usluge podrške životu u zajednici. • Broj usluga koje su uspostavljene u ruralnim i teško dostupnim područjima. • Procenat korisnika koji, zahvaljujući uslugama koje pružaju nevladine organizacije, nastavljaju da žive u svom domu i lokalnoj zajednici bez	• Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije – Registar licenciranih pružalaca usluga socijalne i dječje zaštite i godišnji izvještaji. • Centri za socijalni rad – evidencije o korisnicima usluga, • Nvladine organizacije – izvještaji o realizaciji projekata, evidencije o korisnicima i pruženim uslugama. • Kvartalni izvještaji projekata/programa nevladinih organizacija koji se dostavljaju Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije o svim aktivnostima u toku realizacije projekata, kao i njihova narativna i finansijska dokumentacija, • Izvještaji o realizaciji strateških i akcionih planova u oblasti socijalne i dječje zaštite.

kod pružaoca usluga ovoj populaciji s ciljem njihovog kvalitetnijeg života. • uspostavljanje partnerstava sa centrima za socijalni rad, lokalnim samoupravama, zdravstvenim ustanovama i drugim institucijama radi koordinisanog pružanja podrške korisnicima; • informisanje građana o pravima i dostupnim uslugama; • zagovaranje unapređenja javnih politika i standarda kvaliteta usluga, uz kontinuirano praćenje potreba starijih lica i evaluaciju efekata postojećih servisa.	potrebe za institucionalnim smještajem. • Broj realizovanih programa edukacije za stručne radnike i saradnike koji pružaju usluge starijim licima. • Broj stručnih radnika i saradnika koji su završili programe obuke u organizaciji nevladinih organizacija.	• Izveštaji sa sprovedenih istraživanja, anketa o zadovoljstvu korisnika i evaluacija kvaliteta usluga. • Prisustvo predstavnika Ministarstva različitim javnim događajima i radionicama koji spadaju u projektne aktivnosti nosilaca projekata, Medijske i druge promocije projektnih aktivnosti koje pružaju širu sliku za evaluaciju projekata.
--	--	---

2. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

a. Navesti ključne strateške ciljeve iz sektorske nadležnosti čijem će ostvarenju u 2025. godini doprinijeti projekti i programi nevladinih organizacija.

Strateški cilj(evi) čijem ostvarenju će doprinijeti javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija u 2025. godini	Način na koji će javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva (ukratko opisati)
Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite za period od 2025-2028	Nevladine organizacije realizaciji ovog cilja mogu doprinijeti obezbjeđivanjem kvalitetnih usluga iz oblasti socijalne zaštite za starija lica

POSEBNI CILJ 1: Unaprijediti socijalnu odgovornost i integrativni pristup koji omogućava podsticanje socijalne inkluzije, povećanje kvaliteta života i korišćenje kapaciteta starijih za samostalan život.	u što većem broju opština, naročito u ruralnim područjima na sjeveru Crne Gore. Takođe, doprinjeće i uključivanjem što većeg broja volontera.
Strategija deinsitucionalizacije za period 2025-2028 POSEBNI CILJ 2: Unaprijediti usluge socijalne zaštite starijih.	Doprinos se ogleda u razvoju inovativnih usluga za starije kako bi se unaprijedio kompletn sistem socijalne i dječje zaštite i kako bi se doprinjelo podršci starima za život u njihovom porodičnom okruženju, te se smanjio rizik od smještaja u ustanove. Pored toga, doprinos se može ogledati i u integrisanju socijalno-zdravstvenih usluga za starije.
POSEBNI CILJ 3: Unaprijediti sistem kvaliteta usluga za starije.	Realizovanjem kontinuiranih obuka kako za populaciju starijih lica, tako i za stručne radnike i saradnike iz oblasti socijalne i dječje zaštite doprinosi se ostvarivanju strateškog cilja.

3. JAVNI KONKURSI ZA FINANSIRANJE PROJEKATA I PROGRAMA NVO - DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKIH CILJEVA IZ SEKTORSKE NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

- a. Navesti javne konkurse koji se predlažu za objavljivanje u 2026. godini u cilju doprinosa ostvarenju strateških ciljeva iz sektorske nadležnosti (iz tačke 3.1.), uz prijedlog potrebnih iznosa. Ukoliko postoji mogućnost preklapanja s javnim konkursima iz nacionalnih, sredstava EU ili drugih vanjskih fondova iz nadležnosti neke druge institucije, navesti s kojim organom je potrebno koordinirati oblasti finansiranja.

Naziv javnog konkursa	Iznos	Drugi donatori s kojima je potrebno koordinirati oblasti finansiranja
"Podrška tamo gdje je dom "	450.000 eura	

- b. Navesti ko su predviđeni glavni korisnici projekata i programa koji će se finansirati putem javnog konkursa. Ukratko navesti glavna obilježja svake grupe korisnika, njihov broj i njihove potrebe na koje projekti i programi treba da odgovore u 2025. godini.

Opis glavnih grupa korisnika, njihov broj i potrebe

Glavnu grupu korisnika čine starija lica kojima je, usljed starosti, hroničnih bolesti, invaliditeta, smanjene funkcionalne sposobnosti ili socijalnih okolnosti, potrebna podrška za samostalan život u vlastitom domu i lokalnoj zajednici. Posebnu pažnju zahtijevaju starija lica koja žive sama, nalaze se u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, žive u ruralnim i teško dostupnim područjima ili nemaju odgovarajuću podršku porodice.

Indirektna grupa korisnika su i članovi porodice i neformalni negovatelji starijih lica, kojima je potrebna stručna podrška, savjetovanje, edukacija i usluge koje će olakšati brigu o starijem članu domaćinstva i smanjiti opterećenje njega. Stručni radnici i saradnici kod pružalaca usluga, kojima će nvo pružati obuke u cilju jačanja kapaciteta su takođe indirektna grupa korisnika.

Broj potencijalnih korisnika kontinuirano raste usljed procesa starenja stanovništva, povećanja očekivanog životnog vijeka i sve većeg udjela starijih lica u ukupnoj populaciji. Istovremeno, povećava se i broj osoba kojima su potrebne usluge podrške životu u zajednici kako bi što duže ostale u svom domu i izbjegle ili odgodile institucionalni smještaj.

Najizraženije potrebe korisnika odnose se na dostupnost licenciranih usluga podrške životu u zajednici koji doprinose očuvanju funkcionalne sposobnosti, socijalne uključenosti, dostojanstva i kvaliteta života. Posebno je važno obezbijediti ravnomjernu dostupnost ovih usluga u svim opštinama, uključujući ruralna i manje razvijena područja, uz primjenu principa individualizovanog pristupa i kontinuiteta podrške.

Očekivani broj direktnih korisnika koji će biti obuhvaćeni projektima nevladinih organizacija je najmanje 100 starijih lica koji će koristiti usluge koje podržavaju život u zajednici, a indirektnih najmanje 300.

- c. Navesti očekivani ukupni broj ugovorenih projekata, odnosno ugovora koji se planira zaključiti s nevladinim organizacijama na osnovu javnog konkursa.

Očekivani broj projekata koji se planira finansirati / broj ugovora koje se planira zaključiti s NVO

"Podrška tamo gdje je dom "

16

- d. Navesti najviši i najniži iznosi finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu pojedinačnog javnog konkursa navedenog u tački 4.1.

Naziv javnog konkursa: "Podrška tamo gdje je dom "		
Najniži iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: 10.000 EURA	Najviši iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: 25.000 EURA	

NAPOMENA: stavom 4 člana 32ž Zakona o NVO, definisano je: **"Ukupan iznos sredstava koja se na osnovu javnog konkursa mogu dodijeliti nevladinoj organizaciji za finansiranje projekta, odnosno programa, ne može preći 20% od ukupno opredijeljenih sredstava koja se raspodjeljuju na osnovu tog konkursa."**

4. KONSULTACIJE SA ZINTERESOVANIM NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

- a. Naveći na koji način je u skladu s važećim propisima obavljen proces konsultovanja NVO u procesu pripreme sektorske analize.

Metoda konsultacija (npr. web, email, konsultativni sastanak, itd.)	Datumi sprovedenih konsultacija	Naziv NVO koje su učestvovale u konsultacijama
Javnim pozivom je ostavljena mogućnost dostavljanja inicijativa, sugestija i komentara elektronskim putem na mejl adresu mirela.muric@mmsd.gov.me	Od 10. do 25. avgusta 2027. godine	

5. KAPACITETI ZA SPROVOĐENJE JAVNOG KONKURSA

- a. Naveći broj službenika/ica i spoljnih saradnika koji će biti zaduženi za sprovođenje javnog konkursa i praćenje realizacije finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija (uključujući najmanje jednu terensku posjetu, prilikom koje će se provjeravati izvršavanje ugovornih obaveza, nanijsko trošenje sredstava, te postizanje rezultata planiranih javnim konkursom i odobrenim projektom/programom).

b.

Naziv javnog konkursa	Broj službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija	Imena službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programam nevladinih organizacija
"Podrška tamo gdje je dom "	3	Mirela Murić Kaluderović Amela Orahovac Dea Radević

Ovjera ministra:

Damir Gutić		
Ime i prezime		Potpis